

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

СЪОБЩЕНИЕ ЗА МЕДИТЕ

Брюксел, 21 септември 2012 г.

Потребителите в ЕС ще се радват на безпроблемно уреждане на по-малките трансгранични спорове

Трансграничните сделки представляват възможност за потребителите да намерят „най-добрата сделка“ на вътрешния пазар на ЕС. Пазаруването онлайн прави тези сделки по-достъпни от всякога. Понякога обаче нещата може да се объркат: проблемът може да е в самата стока или да е свързан с нейната доставка. За да се избегнат трудоемките, скъпоструващи и бавни законоустановени процедури, Европейският съюз работи за улесняване на достъпа до правосъдие на потребителите в Европа, така че те да могат ефективно да упражняват правата си. [Европейската процедура за искове с малък материален интерес](#) е един от общодостъпните способи за разрешаване на трансгранични спорове в случаите, когато стойността на иска не надвишава 2000 евро. Противно на очакванията, публикуваният днес нов доклад на мрежата на европейските потребителски центрове (ECC-Net) сочи, че тази удобна за използване процедура, при все че е достъпна за масовия потребител от 1 януари 2009 г., не се използва достатъчно. Това се дължи главно на факта, че съдиите не са запознати с процедурата, а това е празнина, която Комисията смята да запълни с предприемането на енергични мерки.

Заместник-председателят на Европейската комисия и комисар по въпросите на правосъдието Вивиан Рединг заяви: *„Европейските потребители трябва да се чувстват сигурни, когато купуват стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар, без да бъдат излагани на допълнителни рискове. В случай на проблеми, те следва да разполагат с възможност бързо и лесно да предявят своите претенции пред съдилищата в Европейския съюз. Европейската процедура за искове с малък материален интерес помага на потребителите да получат парите си обратно от чужбина. Но все още има какво да се направи, за да заработи процедурата на практика в полза на масовия потребител. Нужно е държавите членки да направят необходимото за запознаване на органите на тяхното правораздаване с европейската процедура за искове с малък материален интерес, за да може тя да бъде от помощ за хората с оглед успешното отстояване на техните права.“*

Джон Дали, комисар по въпросите на здравеопазването и потребителите, заяви: *„Потребителите, които желаят да се възползват от възможностите, предлагани от единния пазар, трябва да могат да разчитат на различни ефективни и ефикасни средства за правна защита. Разочарован съм от констатираното твърде ниско ниво на оказана помощ за потребители, които са правили опит да се възползват от европейската процедура за искове с малък материален интерес. В наши дни всяка малка сума е от значение, а неполучаването на подходяща компенсация непосредствено удря в джоба потребителите, срива доверието и забавя растежа в Европа.“*

Основни констатации

Липсата на осведоменост и принудителното изпълнение на съдебните решения все още са сред ключовите проблеми

През 2010 г., в рамките на проект, изпълняван под ръководството на Европейския потребителски център в Италия, Европейските потребителски центрове (ЕПЦ) в 27-те държави — членки на ЕС, проучиха как европейската процедура за искове с малък материален интерес се прилага на практика. Те констатираха, че **процедурата е сравнително непозната** — не само сред потребителите, но и сред съдиите. Въпреки че европейската процедура за искове с малък материален интерес по принцип е опростена и безплатна, изпълнението на съдебното решение в резултат на тази процедура често умишлено се бави от губещата страна. В резултат на това са изпълнени на практика едва **по-малко от половината от постановените от съдилищата в държавата на произход на потребителите съдебни решения, с които са уважени претенции** с трансграничен елемент. Когато са необходими действия, за да се осигури изпълнението на съдебно решение в държавата на търговеца, и то в съответствие със законите на тази държава, потребителите често се отказват от процедурата, поради това че националният изпълнителен процес е сложен и може да се окаже скъп.

Независимо от това отчетливо се запазва необходимостта от ефективна процедура за искове с малък материален интерес

На вътрешните пазари **около 20 % от европейските потребители съобщават, че през последните 12 месеца са се сблъскали с проблем**, свързан със стока, услуга, търговец на дребно или доставчик. Усреднената стойност на понесената вреда се оценява на 375 евро на случай. 60 % от потребителите, участвали в проучването, са стигнали до удовлетворително решение в пряк контакт с търговеца, но останалите 40 % не са получили никаква компенсация, като ¼ от тях дори не са направили опит да се оплачат. Броят на потребителите, отнесли спора пред съда при възникнал проблем, е много малък (2 % от сблъскалите се с проблем през последните 12 месеца). Много от тях заявяват, че не са подали жалба, тъй като сумите, предмет на спора, са били твърде малки (26 %); понеже са били на мнение, че процедурата ще бъде твърде скъпа в сравнение с въпросната сума (13 %) или че тя ще отнеме твърде много време (12 %).

Следващи стъпки

Европейската комисия ще работи съвместно с държавите-членки, за да осигури прилагането на практика на европейската процедура за искове с малък материален интерес и за повишаване на осведомеността за нея. Повече потребители трябва да знаят за процедурата и да прибягват до нея. По-специално, Комисията:

- ще работи съвместно с органите на съдебната власт за повишаване на осведомеността за процедурата;
- ще издаде през 2012 г. наръчник с практически съвети за потребители и юристи;
- ще повишава осведомеността за съществуващите стандартни формуляри и ще предоставя информация онлайн на 22 официални езика на ЕС чрез Европейския портал за електронно правосъдие с цел улесняване на регистрирането на иска и по-добро на онагледяване на действието на процедурата;

- ще работи съвместно с европейските потребителски центрове, за да насърчи активно прилагането на процедурата от страна на потребителите и съдиите;
- ще насърчава европейските потребителски центрове да оказват конкретна помощ на потребителите във връзка с прилагането на европейската процедура за искове с малък материален интерес в отделните случаи;
- ще представи доклад за оценка на функционирането на процедурата (включително съдебните такси, бързината и лекотата на използване на процедурата) и — ако е необходимо — ще преработи нормативната уредба на европейската процедура за искове с малък материален интерес, за да заработи тя по-ефективно за потребителите, например чрез повишаване на прага от 2000 евро, така че да покрива по-големи искове, или посредством по-нататъшно опростяване на стандартните формуляри, които се използват за предявяване на иск.

Пример от практиката за доказан успех на процедурата

Австрийски потребител поръчал облекло за сърф от германски уебсайт, като предварително заплатил 228 евро по банков път. Търговецът така и не доставил облеклото, нито възстановил покупната цена. По съвет на германския Европейски потребителски център потребителят стартирал европейска процедура за искове с малък материален интерес. Компетентният австрийски съд в Линц постановил съдебно решение в полза на потребителя, което е изпълнено от германските власти в Шарлотенбург. Впоследствие на потребителя е била възстановена покупната цена.

Контекст

С Европейската процедура за искове с малък материален интерес ([Регламент \(ЕО\) № 861/2007](#)) се цели да се подобри достъпът до правосъдие чрез опростяване на исковото производство във връзка с трансгранични съдебни спорове по искове с малък материален интерес по граждански и търговски дела и намаляване на разходите. Тя е една от мерките, приети в рамките на политиката на Европейския съюз в сектор „Правосъдие“ с цел, по-специално, да се помогне на потребителите да упражняват правата си и да се гарантира достъп до правосъдие в случаи с трансграничен елемент. За първи път процедурата започна да се прилага на 1 януари 2009 г.

„Исковете с малък материален интерес“ се отнасят до случаи, в които стойността на иска не надвишава 2000 евро, с изключение на всички лихви, разноси и разходи (към момента на получаване на исковия формуляр от компетентния съд). Съдебното решение се постановява в държавата на местоживеене или обичайно пребиваване на потребителя, или в страната на дружеството ответник, ако потребителят предпочете това. То осигурява защита на неговите процедурни права и става пряко приложимо в държавата на загубилата страна и в която и да било друга държава от ЕС. Процедурата протича главно в писмена форма, като се използват предварително определени формуляри. Представителство от адвокат не се изисква. Считано от 2013 г., на потребителите в около 5-6 пилотни държави ще бъде предоставена възможност за попълване на исковите формуляри за искове с малък материален интерес и за водене на цялата съдебна процедура по интернет чрез [портала за електронно правосъдие](#). Електронните версии на стандартните формуляри вече са достъпни онлайн (на 22 официални езика на ЕС).

За повече информация

Европейска комисия — Процедура за искиове с малък материален интерес
http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/eu-procedures/index_en.htm

Портал за електронно правосъдие – Формуляри за искиове с малък материален интерес
https://e-justice.europa.eu/dynform_intro_form_action.do?idTaxonomy=177&plang=bg&init=true&refresh=1

Доклад на ЕПЦ
http://ec.europa.eu/consumers/ecc/consumer_reports_en.htm

За контакти:

[Mina Andreeva](#) (+32 2 299 13 82)

[Natasha Bertaud](#) (+32 2 296 74 56)

[Frédéric Vincent](#) (+32 2 298 71 66)

[Aikaterini Apostola](#) (+32 2 298 76 24)